

מי שאחזו פרק שביעי גיטין

עה.

עין משפט גר מצוה

א ב מ"י פ"ו מהל'
 אבות הל' ז ופ"ג
 מהל' וזה ה"ו סגנון עשין
 מה טו"ט א"ע קימן לח
 טע"ז:
 א ג טו"ט ע"ש ספ"ד ז
 כג"ה:

מוסף רש"י

שלא בפניו. כגון זה
 שהיה נטמן ומשום דלמי
 לרעושה אכ"ל, דשגל
 בפניו הוא ובעל כרחו הוא,
 משום הכי איננו רב
 להלל ולקטוף (ט"ו). מאי
 דאיצטרך ליה תקין.
 ואי הו"י לוקח תסע ולא
 הו"י צע לקולטוהו הו"י
 איצטרך להלל ולקטוף דבעל
 כרחו מהו נמי (ט"ו).
 הו"י זה גיטין והגייר
 שלי. כל הגייר אינו מעבד
 לנפשו, אינה מגורשת.
 דכיון דהגייר של לא נתן
 לה כלום, דמלאו אמות
 פירותו באייר (דע"ז ב).
 על מנת שתחזירי לי
 את הגייר מגורשת.
 ומחזירי דמנתה על מנת
 להחזיר שמה מתנה (ט"ו).

פסקי רי"ד

אמר רב מתקנתו של הלל
 הרי זה גיטין ע"מ שתתני
 לי מאמינו וזו ונתנה לו בין
 מדעתו בין בעל כרחו
 מגורשת דמתנה בעל
 כרחו שמה מתנה וכי
 איצטרך ליה להלל
 ולקטוף שלא בפניו אבל
 בפניו בין מדעתו בין שלא
 מדעתו היא נתינה; ת"ד
 הרי זה גיטין והגייר שלי
 אינה מגורשת ע"מ
 שתחזירי את הגייר הרי זו
 מגורשת ה"ש רישא ומ"ש
 סיפא פ"י דקס"ד דלא קניא
 גיטא עד שתחזירי לו את
 הגייר ונמצא דבעת קניית
 הגט לא יהיב לה מדי
 ורמב"ם אמר ונתן בידה

(א) (בכורות מה. ז"מ [נ:]
 כ"ק טט. ז"ב ע"ד. כמובן
 ע"י סה"ד"ק לא. לעיל ל"ג,
 ג) לעיל כ: [מספחה פ"ב],
 א) [קדושין ס"ה. ד] (ד' ז"ב)
 קע"ג; (ה) בדפוס"ר בני
 ממונת, ולמא' מיבת בלח, ו
 הוא בפרק דניני ממונות
 כשנשה זה וזו בור"ג,
 א) בדפוס"ר ובאמרו,
 (ו) דברים כ"ג, (ח) [ע"ל
 ע"ד.], (ט) בתוס' בערכין
 א) ח"א: [לוקח, (י) [צ"ק
 ק"ט.], (יא) [בכמותה ע"ד.
 ד"ה מנא' מר"ז בלחן בלחן
 אחר.], (יב) מיבת ועונה אינה
 מונעת. מנא' מהל' ס"ה
 א) [סוכה מהל' א:] (י"ד) כ"ל
 דר"ב מה"ר"ם ש"ך."

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה משום וכו'
 התם הדוצרך:

מוסף תוספות

א. עד שיאמר ירדנה
 אני כיני שיש עליו כ"ס
 הרין לקבלם. רש"י.
 ב. שכל זמן שתורגה
 לתת היא הוא מוכן
 לקבלם, והלכך הו"ל כמי
 שהוא חייב בקבלתם.
 רש"י. ג. ואע"פ שתלה
 הוא בדעת האשה. רש"י.
 לא לחלקו (רבא ורב פפא)
 אלא בגט על תנאי דמעת
 הללו שהיא חייבת כתי
 להשלים תנאה דמו לחוב
 ודמו למתנה וביניא
 למידק היא עוונא מבית
 בבתי עיר חומה שהיבת
 מכור אצלו מכירה גמורה
 אלא רחמנא אוקמיא
 אפידן ומש"ה דמי לחוב
 ודמי למתנה. ר"ן.
 ד. דהא אמר [נתת] מעין
 שמעת ליה דאמר בעין
 תנאי קודם למעשה רבי
 מאיר הוא משמע דרבי
 חנינא בן גמליאל פליג
 אכולהו, לכן נראה לי
 דפליג אכולהו. מוס' קדושין
 ס"ה. ה. לר"ם לא
 איצטרך, דבעי תנאי
 כפול, אלא. מוס' ה"א"ש
 ע"י ד"ה א"ל.

מכלל דבעלמא נתינה בע"כ ברחו לא היא נתינה. וא"ת דהשתא
 לא מפליג בין בפניו בין שלא בפניו דבעל עיניו בעל כרחו
 לא היא נתינה א"כ למה היה נטמן בראשונה וי"ל דבפניו לא היה
 יכול לעיניו וי"ל מלמה נטמן כדלמא כדלמא כדלמא כדלמא כדלמא
 יעשוהו צ"ד לקבלם בעל כרחו א"ת וא"ת

בכ"ל דבעלמא נתינה בעל כרחיה לא היא
 נתינה מתקוף לה רב פפא ואיתימא רב
 שימי בר אשי ודלמא כי איצטרך ליה לתקוני
 שלא בפניו אבל בפניו בין מדעתו בין בעל
 כרחו היא נתינה ואיכא דאמרי אמר רבא
 מתקנתו של הלל ה"ו גיטין על מנת שתתני
 לי מאמינים וזו ונתנה לו בין מדעתו ובין בעל
 כרחו היא נתינה וכי איצטרך ליה להלל
 ולקטוף שלא בפניו אבל בפניו בין מדעתו
 בין בעל כרחו היא נתינה מתקוף לה רב
 פפא ואיתימא רב שימי בר אשי ודלמא
 אפילו בפניו נמי מדעתו אין על כרחו לא
 והלל מאי דאיצטרך ליה תקין א) אמר רבה
 בר בר חנה א"ר יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג
 במשנתו הלכה כמותו חוץ מערב וצידן
 וראיה אחרונה ב) ת"ר הרי זה גיטין והגייר שלי
 אינה מגורשת על מנת שתחזירי לי את הגייר
 מגורשת מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא
 אמר רב חסדא הא מני רשב"ג היא דאמר
 תתן לו את דמיה ה"נ אפשר דמפייסה ליה
 בדמי מתקוף לה אביי אימור דאמר רשב"ג
 היכא דליתיה בעיניה היכא דאיתיה בעיניה
 מי אמר אלא אמר אביי הא מני ר"מ היא
 דאמר "בעיני תנאי כפול והכא הא לא כפליה
 לתנאי מתקוף לה רבא טעמא דלא כפליה
 לתנאי הא כפליה לתנאי לא הו"י גיטא
 מכדי כל תנאי מהיכא גמרינן להו מתנאי
 בני גד ובני ראובן מה התם תנאי קודם
 למעשה יאף כל תנאי קודם למעשה לאפוקי
 הכא דמעשה קודם לתנאי אלא אמר רבא
 משום דמעשה קודם לתנאי מתקוף לה
 רב אדא בר אהבה טעמא דמעשה קודם
 לתנאי הא תנאי קודם למעשה לא הו"י
 גיטא מכדי כל תנאי מהיכא גמרינן
 להו מתנאי בני גד ובני ראובן מה התם
 תנאי ברבר אחר יאף כל לאפוקי הכא
 דתנאי

דר' מאיר ור' חנינא לא פליגי אלא
 בכפלות דקאמרין תם טעמא
 דהוצרך לאומרו שאלמלא הו"י
 במשמע שאף צריך כענן לא ינחלו
 וקשה דפרק השוכר את הפועלים
 (ב"מ דף 77.) משמע דהדין דפליגי
 רבנן נמי א"ר"ם במעשה קודם לתנאי
 גבי מתנה שומר חנם להיות כשאל"ל
 וא"ת דשאלמא תנאי כפול ותנאי קודם
 למעשה והן קודם ללאו ילפינן שפיר
 מתנאי בני גד ובני ראובן מדנתכתיב
 בזה הענין שמע מינה דבעיני כהאי
 גוונא אכל שלל יהא מתנה על מה
 שכתוב בתורה ואפשר לקיימו ע"י
 שליח היכי ילפינן מהתם דקאמרין
 בכמותות (דף 77 ע"ד) דלמא בלאו הכי
 נמי מועיל תנאי אלא דהכי הוה מעשה
 דמייתי בקידושין בפרק האומר (דף
 ס"ה:) הוה בעינין זה שמע מינה דבעינין

מכלל דבעלמא נתינה בע"כ ברחו לא היא נתינה. וא"ת דהשתא
 לא מפליג בין בפניו בין שלא בפניו דבעל עיניו בעל כרחו
 לא היא נתינה א"כ למה היה נטמן בראשונה וי"ל דבפניו לא היה
 יכול לעיניו וי"ל מלמה נטמן כדלמא כדלמא כדלמא כדלמא כדלמא
 יעשוהו צ"ד לקבלם בעל כרחו א"ת וא"ת

מכלל דבעלמא נתינה בעל כרחיה לא היא
 נתינה מתקוף לה רב פפא ואיתימא רב
 שימי בר אשי ודלמא כי איצטרך ליה לתקוני
 שלא בפניו אבל בפניו בין מדעתו בין בעל
 כרחו היא נתינה ואיכא דאמרי אמר רבא
 מתקנתו של הלל ה"ו גיטין על מנת שתתני
 לי מאמינים וזו ונתנה לו בין מדעתו ובין בעל
 כרחו היא נתינה וכי איצטרך ליה להלל
 ולקטוף שלא בפניו אבל בפניו בין מדעתו
 בין בעל כרחו היא נתינה מתקוף לה רב
 פפא ואיתימא רב שימי בר אשי ודלמא
 אפילו בפניו נמי מדעתו אין על כרחו לא
 והלל מאי דאיצטרך ליה תקין א) אמר רבה
 בר בר חנה א"ר יוחנן כל מקום ששנה רשב"ג
 במשנתו הלכה כמותו חוץ מערב וצידן
 וראיה אחרונה ב) ת"ר הרי זה גיטין והגייר שלי
 אינה מגורשת על מנת שתחזירי לי את הגייר
 מגורשת מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא
 אמר רב חסדא הא מני רשב"ג היא דאמר
 תתן לו את דמיה ה"נ אפשר דמפייסה ליה
 בדמי מתקוף לה אביי אימור דאמר רשב"ג
 היכא דליתיה בעיניה היכא דאיתיה בעיניה
 מי אמר אלא אמר אביי הא מני ר"מ היא
 דאמר "בעיני תנאי כפול והכא הא לא כפליה
 לתנאי מתקוף לה רבא טעמא דלא כפליה
 לתנאי הא כפליה לתנאי לא הו"י גיטא
 מכדי כל תנאי מהיכא גמרינן להו מתנאי
 בני גד ובני ראובן מה התם תנאי קודם
 למעשה יאף כל תנאי קודם למעשה לאפוקי
 הכא דמעשה קודם לתנאי אלא אמר רבא
 משום דמעשה קודם לתנאי מתקוף לה
 רב אדא בר אהבה טעמא דמעשה קודם
 לתנאי הא תנאי קודם למעשה לא הו"י
 גיטא מכדי כל תנאי מהיכא גמרינן
 להו מתנאי בני גד ובני ראובן מה התם
 תנאי ברבר אחר יאף כל לאפוקי הכא
 דתנאי

תנאי ברבר אחר ובעשה קודם
 תנאי ברבר אחר ובעשה קודם

ממש כי האי גוונא ואם בחקותי תלכו ואם תמצאו ושמעתם נמי רוב מנזות ע"י שליח ונראה להלכה כר"ם דבעי' תנאי כפול כו' דשמואל ור"ב בסמוך
 סברי כוותיה וכל הני דמתינתין איירי בתנאי כפול אע"ג דלא פירש דה"נ מוקי לה לקמן (ט"ו). צרייחא דכפליה לתנאי אע"פ שלא פירש ובעל ע"מ
 שבש"ס כגון (סוכה מהל' א:) ע"מ שתחזיריה לי דאתרוג וכיוצא בו צעי כפילות ובעל כפילות ובעל כפילות ובעל כפילות ובעל כפילות ובעל כפילות
 איסורי צפי' שבעת העדות (שפוטות דף ל' ב:) והא דבעינן כפילות כפילות כפילות כפילות כפילות כפילות כפילות כפילות כפילות כפילות
 וכמזבזה והא דאמרין דירושלמי בפרק האומר (קדושין פ"ג ה"א) א"ר יוסי א"ר ר' זון כל אחר אית ליה לר"ם מכלל לאו אהא שומע הן והכא לית ליה ונראה
 להר"ב ר' אלחנן דגרסינן בכל אחר לית ליה לר"ם וכו' והכא אית ליה ומשני ר' חנינא חומר הוא בערוה כלומר אע"ג דלא ככל תנאו ומן
 הרין תנאי בעל ומעשה קיים ומשום חומר אין הגט גט ולא הקדושין קדושין שאם קבלה קדושין מאחר לריכה גט משניהם וצדדי איירי התם
 לעיל הקשה הר"ב ר' אלחנן כיון דבעינן תנאי כפול בציורו נשך (ב"מ דף 77 ע"ב) גבי אי קיימת דידך אלא דקאמר פטומי מילי בעלמא הוא משמע
 שאם התנה הוא כמו שהיא אמרה היה מועיל ואמאי הא לא כפליה לתנאי ואומר רבינו יצחק הא דנקט פטומי מילי"ה משום דלא מהני
 אפי' לרבנן דר"ם ור' עניינים יש דיש מקומות דבעינן תנאי גמור ולר"ם תנאי כפול ויש מקומות דלא בעינן אלא גליי דעת ויש מקומות
 דאפי' גליי דעת לא בעינן וצ"פ ה"איש מקדש (קדושין דף מט: ד"ה דברים) מפורש: אלא אמר רבא משום דמעשה קודם לתנאי. לאו משום דלית ליה
 לרבא כל האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי דהא הכי הילכתא דכפיריית לעיל (ע"ד ד"ה רב הונא) ועוד דכדלמא קאמר רבא א"י צדדין אתרוג זה על
 מנת שתחזיריה לי החזירי יאל ואם לאו כאומר מעכשיו דמי היכי יאל והא לא חלה המתנה אלא כשהחזירו ולא אינו צדדין ואין נראה לומר
 דהתם מיירי כגון שאמר מעכשיו דא"כ היה לו לפרש דצדדין ואע"ג דלא פירש נמי כפילות היינו משום דלא מפרש ליה במשנתו
 אכל אי מיירי באומר מעכשיו היה לו לפרש אלא שרצה רבא ליישב צרייחא זו אפילו כרבנן ורבינו אכל לרבי אחיטא שפיר כדמסיק
 רב אשי ואיירי נמי משמע לקמן בסוף פירקין (ט"ו). דסבר כרבי דקאמר הכל מודין בעל מנת שאלא חמה מגרתיקה דמעכשיו קאמר וכדכרי
 כו' ומיירי אין משם ראייה דלא מני' למימר איפכא הכל מודין דעל מנת לאו כאומר מעכשיו דמי דהא בלא תנאי פליגי כ"ש בעל מנת דעדיף: